

CIK «SLIMAS» IR PADOMJU LAIKĀ CELTĀS PĀNEĻU MĀJAS?

Būve ir sarežģīts organisms, kas, gluži tāpat kā cilvēks, ātrāk vai vēlāk noveco, – jūtas slikti un slimos. Tieši tāpēc, lai iespējami pagarinātu ēkas mūžu, tai laikus ir nepieciešama profilakse un «ārstēšana».

Lielākā dala rīdzinieku dzīvo mājās, kas būvētas laikā no 1961. līdz 1990.gadam, kad plaši tika izvērsta dzīvojamo ēku būvniecība, izmantojot tipveida projektus un saliekamās dzelzsbetona panelu konstrukcijas. Paneli jauno mikrorajonu celtniecībai tika ražoti, kā izrādās, triecientempā, līdz galam neievērojot tehnoloģiju, bet ēku drošas ekspluatācijas resursi caurmērā ir līdzvērtīgi 35 līdz 40 gadiem. Cik ļoti par savu drošību ir jāsatraucas padomju laikā celto panelu māju iedzīvotājiem?

Atskats vēsturē

Tā ir sena tradicija, ka tieši galvaspilsētās tiek būvētas vērienīgākās ēkas un praksē izmēģināti jauni celtniecības paņemieni. Tas ir attiecināms arī uz Rīgu, tostarp dzīvojamo rajonu apbūvi. Vēsturiski Rīgā ir saskatāmi divi lieli dzīvojamo māju celtniecības posmi jeb «bumi» – viens vēl cariskās Krievijas laikā pirms Pirmā pasaules kara, kad pilsētā strauji attīstījās rūpniecība.

Savukārt par tipisku padomju dzīvojamo namu būvniecības pirmsākumu var uzskaitīt mikrorajona «Āgenskalna priedes» būvniecības sākumu 1958.gadā. Tas bija pirmais lieļais dzīvojamo ēku masīvs, kuru Rīgā uzcēla pēc Otrā pasaules kara, tā dēvētājā, – Hruščovā laikā.

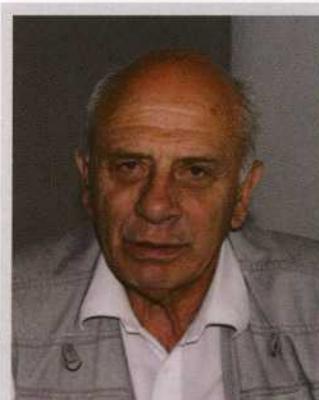
Tās bija piecstāvu silikātkieģeļu ēkas ar lēzenu četrslipju vai divslipju jumtu, ar vienkāršām fasā-

dēm, bez balkoniem un lodžijām. Dzīvokļu plānojums namos bija saspiests un visai neērts. Tomēr, kā atceras vecāka gadagājuma rīdzinieki, daudzi no viņiem uz «Āgenskalna priedēm» devās ekskursijās, lai apskatītu jauno

Pētijuma rezultāti pierāda, ka 602.sērijas ēku drošas ekspluatācijas resursi acimredzot caurmērā ir līdzvērtīgi 35 līdz 40 gadiem. Ja mājas ir labi apsaimniekotas, laikus ir novērti bojāumi, tad būvkonstrukciju kalpošanas laiks pagarināsies par 60 -70 gadiem.

mikrorajonu un pasēdētu toreiz populārajā kafejnīcā, ja atmiņa neviļ, – «Priedes». Nākamais posms betona lielpaneļu dzīvojamā māju būvniecībā sākās pagājušā gadsimta 60.gadu sākumā. Turpmākos desmit gadus jaunojošos dzīvojamos rajonus galvenokārt būvēja piecstāvu ēkas (kas ir maksimālais stāvu skaits ēkā, lai saskaņā ar toreizējiem būvnoteikumiem nebūtu jāiebūvē lifts). Jauno Ķengaraga un Imantas dzīvojamā rajonā apbūvi pamata veido 464.sērijas jeb «vecā lieťuviešu projekta» nami. Tās bija pelēkas piecstāvu betona lielpaneļu ēkas ar balkoniem nama dienvidu pusē. Pēcāk šis projekts tika modernizēts un balkonu vietā parādījās lodžijas.

Savukārt 80.gados kā pilsētbūvniecīskie akcenti jau tiek būvēti deviņi un divpadsmit stāvu dzīvojamie nami, un visai drīz tieši deviņstāvu ēkas kļūst par apbū-

Sergejs Meierovics ir būveksperts, Latvijas Būvinženieru savienības valdes locekls.

Visu mūžu bijis aktīvā būvniecībā, tādēļ nonācis pie secinājuma: «Celtnieks ir kā ārsts. Gan cilvēks, gan ēka ir organismi. Atšķiriba vien tā, ka cilvēks var pats ar sevi tikt galā, bet ēkai jāpalidz.»

Vīnam liekas prātam neap-tverami, ka būvniekam un «attīstītājam» pat acīm redza-mais brāķis un kļūdas liekas pašsaprotamas.

Tieši tāpat Sergejam Meierovicam liekas nepieļaujami, ka šobrid māju siltināšanai atvēlētos līdzekļus izmanto neekonomiski un neprasmīgi. Viņš tādus piemērus jau ir redzējis. Jā, kaut kāds efekts varbūt arī ir, toties uz loga zied leduspuķes, sienas sāk pelēt, bet projektētāji iedzīvotājiem ieteic tikai telpas vēdināt.

Vaina ir profesionālītātes trūkumā – «Esmu radis, ka pat brigadierim ir Celtniecības tehnikuma izglītība, vai restauratoram mākslas vidusskolas diploms,» saka būveksperts, kura viedokli esam lūguši arī mēs.